

312

U S T A W A

z dnia 18 lipca 1950 r.

Przepisy wprowadzające przepisy ogólne prawa cywilnego.

Art. I. § 1. Z dniem wejścia w życie ustawy — przepisy ogólne prawa cywilnego — tracą moc dotychczasowe przepisy w przedmiotach tą ustawą objętych.

§ 2. W szczególności tracą moc:
1) dekret z dnia 12 listopada 1946 r. — przepisy ogólne prawa cywilnego (Dz. U. R. P. Nr 67, poz. 369)

z tym jednak wyjątkiem, że pozostają w mocy wprowadzone przez art. 14 tego dekretu w kodeksie zobowiązań przepisy rozdziału III¹ działu drugiego tytułu drugiego (art. 133¹ — 133³), art. 211¹ — 211³ i przepisy rozdziału III¹ działu pierwszego tytułu czwartego (art. 211⁴ — 211⁹),

- 2) dekret z dnia 29 sierpnia 1945 r. — prawo osobowe (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 223),
- 3) dekret z dnia 29 sierpnia 1945 r. — przepisy wprowadzające prawo osobowe (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 224),
- 4) art. VIII dekretu z dnia 8 października 1946 r. — przepisy wprowadzające prawo spadkowe (Dz. U. R. P. Nr 60, poz. 329),
- 5) art. 181 §§ 1 — 3 kodeksu postępowania cywilnego, przy czym dotychczasowa treść § 4 staje się treścią art. 181 tego kodeksu.

Art. II. Tracą moc przepisy prawa cywilnego, które przewidują pisemną formę oświadczeń woli dla celów dowodowych.

Art. III. Ilekroć obowiązujące przepisy bądź nie określają szczególnego terminu przedawnienia, bądź też przewidują termin przedawnienia dłuższy niż lat dziesięć, termin ten wynosi lat dziesięć.

Art. IV. W kodeksie zobowiązań wprowadza się następujące zmiany:

- 1) uchyla się art. 29 — 41, 43 — 50, 52 — 54, 60 — 61, 62 § 2, 63 — 70, 93 — 103, 107 — 114, 195 — 199, 223, 273 — 274, 276 — 281, 287, 431, 550,

- 2) dotychczasową treść art. 42 oznacza się jako § 1 oraz dodaje się nowe §§ 2 i 3 w brzmieniu:

„§ 2. Roszczenia o zmniejszenie własnego świadczenia albo o zwiększenie świadczenia drugiej strony nie można dochodzić po upływie roku od dnia złożenia oświadczenia woli.

§ 3. Uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli następuje przez oświadczenie, złożone drugiej stronie na piśmie. Uprawienie do uchylenia się wygasa z upływem roku od dnia złożenia oświadczenia woli.“

- 3) art. 56 otrzymuje brzmienie:

„Art. 56. Umowa o świadczenie niemożliwe jest nieważna.“

- 4) w art. 77 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Zawiadomienie powinno nastąpić na piśmie.“

- 5) art. 172 otrzymuje brzmienie:

„Art. 172. Przelew winien być dokonany na piśmie. Przepisu tego nie stosuje się do przelewu wierzytelności z dokumentu na okaziciela.“

- 6) art. 173 otrzymuje brzmienie:

„Art. 173. O dokonaniem przelewie zbywca lub nabywca wierzytelności powinien zawiadomić dłużnika na piśmie. Dopóki dłużnik nie został zawiadomiony o przelewie, zapłata, dokonana poprzedniemu wierzycielowi, ma skutek względem nabywcy, chyba że w chwili zapłaty dłużnik wiedział o przelewie. Przepis ten stosuje się także do innych czynności prawnych, dokonanych między dłużnikiem a poprzednim wierzycielem.“

- 7) art. 187 otrzymuje brzmienie:

„Art. 187. Oświadczenie przejmującego dług i zezwolenie wierzyciela na zmianę dłużnika winny być złożone na piśmie.“

- 8) art. 233 otrzymuje brzmienie:

„Art. 233. Dłużnik obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić wierzyciela o złożeniu przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego lub o zarządzeniu sądu co

do jego zachowania. Zawiadomienie powinno być dokonane na piśmie.“

- 9) w art. 250 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Wyznaczenie terminu do wykonania zobowiązania z zagrożeniem odstąpienia powinno nastąpić na piśmie.“

- 10) w art. 259 pkt 3 otrzymuje brzmienie: „wierzytelności z tytułu wynagrodzenia za pracę w części nie przekraczającej dwudziestu pięciu tysięcy złotych miesięcznie“,

- 11) w art. 347 po wyrazie „odszkodowania“ przecinek zastępuje się kropką i skreśla się dalszą część zdania od wyrazów „a w przypadku“ aż do końca,

- 12) w art. 368 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Odwołanie darowizny następuje przez oświadczenie, skierowane do obdarowanego. Oświadczenie powinno być złożone na piśmie.“

- 13) art. 371 otrzymuje brzmienie:

„Art. 371. § 1. Umowa najmu nieruchomości lub pomieszczenia, zawarta na czas oznaczony dłuższy niż rok, winna być zawarta na piśmie. To samo dotyczy umów, zawartych na czas życia wynajmującego lub najemcy.

§ 2. W razie niezachowania formy pisemnej uważa się, że umowa zawarta została na czas nieoznaczony.“

- 14) art. 404 otrzymuje brzmienie:

„Art. 404. § 1. Umowa dzierżawy, zawarta na czas oznaczony, dłuższy niż rok, winna być zawarta na piśmie.

§ 2. W razie niezachowania formy pisemnej uważa się, że umowa została zawarta na czas nieoznaczony.“

- 15) art. 443 otrzymuje brzmienie:

„Art. 443. § 1. Umowa o pracę, zawarta na czas oznaczony dłuższy niż lat trzy, winna być zawarta na piśmie.

§ 2. W razie niezachowania formy pisemnej uważa się, że czas trwania stosunku pracy nie został w umowie oznaczony.“

- 16) art. 631 otrzymuje brzmienie:

„Art. 631. Oświadczenie poręczyciela o udzieleniu poręczenia powinno nastąpić na piśmie.“

Art. V. § 1. Zapewnienie, przewidziane w art. 211¹ § 2 i 211³ kodeksu zobowiązań, może być złożone według wyboru zobowiązanego bądź przed sądem grodzkim, w którego okręgu ma nastąpić przedstawienie spisu lub złożenie rachunku, bądź przed sądem grodzkim, w którego okręgu zobowiązany ma miejsce zamieszkania.

§ 2. Jeżeli zapewnienie ma być złożone w toczącym się postępowaniu sądowym, powinno ono być złożone przed sądem, przed którym toczy się postępowanie.

§ 3. Złożenie fałszywego zapewnienia pociąga za sobą taką samą odpowiedzialność karną, jak fałszywe zeznanie przed sądem. Sąd winien uprzedzić o tej odpowiedzialności składającego zapewnienie.

Art. VI. W kodeksie handlowym wprowadza się następujące zmiany:

- 1) uchyla się art. 66 i 523,

- 2) w art. 39 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Zbytek przedsiębiorstwa i ustanowienie na nim prawa użytkownika lub wydzierżawienie powinno nastąpić na piśmie.“

- 3) art. 77 otrzymuje brzmienie:

„Art. 77. Umowa spółki winna być zawarta na piśmie.“

4) art. 543 otrzymuje brzmienie:

„Art. 543. Jeżeli sprzedawca zastrzega sobie własność, zastrzeżenie powinno być uczynione na piśmie. Jest ono skuteczne wobec wierzycieli nabywcy dopiero od chwili opatrzenia pisma datą urzędowo ustaloną.“

5) art. 557 § 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 557. § 1. Zastrzeżenie natychmiastowej wymagalności niezapłaconej części ceny kupna na przypadek niezapłacenia w terminie poszczególnych rat powinno być uczynione na piśmie.“

Art. VII. W prawie rzeczowym wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 53 wyraz „wierzytelności“ zastępuje się wyrazem „roszczeń“,
- 2) uchyla się art. 59,
- 3) w art. 129 wyraz „wierzytelności“ zastępuje się wyrazem „roszczeń“.

Art. VIII. W prawie spadkowym wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 41 § 1 wyrazy „przepisy kodeksu zobowiązań“ zastępuje się wyrazami „przepisy ogólne prawa cywilnego“,
- 2) uchyla się art. 71,
- 3) art. 134 otrzymuje brzmienie:

„Art. 134. Roszczenia z tytułu zapisu przedawniają się z upływem lat pięciu od dnia wymagalności zapisu.“

Art. IX. W dekreście z dnia 29 sierpnia 1945 r. w sprawie postępowania o uznanie za zmarłego i o stwierdzenie zgonu (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 226) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 8 wyrazy „według przepisów prawa osobowego“ zastępuje się wyrazami „według przepisów ogólnych prawa cywilnego“,
- 2) art. 14 otrzymuje brzmienie:

„Art. 14. W przypadku stwierdzenia zgonu stosuje się odpowiednio art. 26 przepisów ogólnych prawa cywilnego.“

Art. X. § 1. Uchyla się:

- 1) § 839 kodeksu cywilnego niemieckiego,
- 2) pruską ustawę z dnia 1 sierpnia 1909 r. o odpowiedzialności państwa i innych związków publiczno-prawnych za przekroczenia obowiązków służbowych przez ich funkcjonariuszów przy sprawowaniu czynności urzędowych (Dz. ust. prusk. str. 661 oraz Dz. ust. prusk. z 1914 r. str. 117),
- 3) ustawę Rzeszy z dnia 22 maja 1910 r. o odpowiedzialności państwa za urzędników (Dz. Ust. Rzeszy str. 745),
- 4) ustawę z dnia 12 lipca 1872 r. o prawie powództwa stron z tytułu naruszenia prawa przez urzędników sędziowskich przy wykonywaniu czynności urzędowych (Dz. U. p. austr. str. 112).

§ 2. Przepisy kodeksu zobowiązań o odpowiedzialności za czyny niedozwolone stosuje się także do zdarzeń, które nastąpiły przed wejściem w życie niniejszej ustawy. Dotyczy to również spraw, rozpoznawanych przez sądy a jeszcze prawomocnie nie zakończonych.

Art. XI. Ustawą w rozumieniu przepisów ogólnych prawa cywilnego jest każdy obowiązujący przepis prawa.

Art. XII. Przepisy ogólne prawa cywilnego nie naruszają postanowień umów międzynarodowych.

Art. XIII. Jeżeli przepisy obowiązujące powołują się na przepisy, uchylone niniejszą ustawą albo odsyłają

ogólnie do przepisów, które dotyczą przedmiotów, objętych przepisami ogólnymi prawa cywilnego — stosuje się przepisy ogólne prawa cywilnego.

Art. XIV. Z dniem wejścia w życie przepisów ogólnych prawa cywilnego zdolność do czynności prawnych ocenia się według tych przepisów.

Art. XV. Ważność czynności prawnych, dokonanych przed dniem wejścia w życie przepisów ogólnych prawa cywilnego przez osoby, nie mające zdolności do czynności prawnych lub ograniczone w zdolności do czynności prawnych — ocenia się według przepisów dotychczasowych.

Art. XVI. Bieg terminów, które według art. 17, 18, 19 i 22 przepisów ogólnych prawa cywilnego liczy się od końca roku kalendarzowego, w którym wojna lub działania wojenne zostały zakończone — rozpoczyna się dla zaginionych w związku z wojną 1939 — 1945 z dniem 9 maja 1945 r.

Art. XVII. § 1. Przepisy o uznaniu za zmarłego zawarte w przepisach ogólnych prawa cywilnego stosuje się także do zaginionych przed dniem wejścia w życie tych przepisów.

§ 2. Jednakże chwilę domniemanej śmierci oznacza się według przepisów dotychczasowych.

Art. XVIII. Skutki uznania za zmarłego ocenia się według przepisów ogólnych prawa cywilnego także w przypadkach, gdy uznanie za zmarłego zostało orzeczone według przepisów dotychczasowych.

Art. XIX. Do roszczeń, powstałych przed dniem wejścia w życie przepisów ogólnych prawa cywilnego, a według dotychczasowych przepisów w tym dniu jeszcze nie przedawnionych — stosuje się przepisy ogólne prawa cywilnego o przedawnieniu z następującymi ograniczeniami:

- 1) początek, zawieszenie i przerwanie przedawnienia ocenia się według dotychczasowego prawa, gdy chodzi o czas przed wejściem w życie przepisów ogólnych prawa cywilnego,
- 2) jeżeli termin przedawnienia według przepisów ogólnych prawa cywilnego jest krótszy niż według dotychczasowego prawa, bieg przedawnienia rozpoczyna się z dniem wejścia w życie przepisów ogólnych prawa cywilnego; jeżeli jednak przedawnienie, rozpoczęte przed wejściem w życie przepisów ogólnych prawa cywilnego, nastąpiłoby przy uwzględnieniu terminu przedawnienia, określonego w prawie dotychczasowym wcześniej, przedawnienie następuje z tym wcześniejszym terminem.

Art. XX. Przepisy artykułu poprzedzającego stosuje się odpowiednio do terminów ustawowych, nie będących terminami przedawnienia.

Art. XXI. W razie wątpliwości, czy ma być stosowane prawo dotychczasowe, czy też przepisy ogólne prawa cywilnego, stosuje się przepisy ogólne prawa cywilnego.

Art. XXII. Wykonanie ustawy porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. XXIII. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 1950 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut*

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Minister Sprawiedliwości: *w z. T. Rek*